

γυρεύω

γυρεύω, ρ. [<μτγν. γυρεύω (= γυρίζω) <γ~υρος]. **1.** ζητώ: «γυρεύω να βρω ένα ανταλλακτικό». (Λαϊκό τραγούδι: *θέλει να πάει στο λοχαγό του και συλλογιέται τι να του πει, να του γυρέψει και καμιά χάρη φοβάται μη τυχόν και του αρνηθεί*). **2.** απαιτώ: «γυρεύω το δίκιο μου». **3.** επιδιώκω: «χρόνια γυρεύω να βρω μια θέση στο δημόσιο». (Λαϊκό τραγούδι: *σ' ένα τέτοιο ραβαΐσι, ποιος μπορεί να μη μεθύσει, άλλος τραγουδά χορεύει κι άλλος έρωτα γυρεύει*). **4.** επιζητώ, θέλω: «τι γυρεύεις τέτοια ώρα εδώ;». (Λαϊκό τραγούδι: *τόσα χρόνια τώρα με δουλεύεις, πες μου από μένα τι γυρεύεις*). **5.** αναζητώ, ψάχνω: «τον γυρεύω απ' το πρωί σ' όλα τα γνωστά στέκια || γυρεύω να βρω μια γραβάτα που να πηγαίνει με το κουστόμυ μου». (Τραγούδι: *ευτυχώς που ξέχασα να μεγαλώσω κι αν με γυρέψεις, είμαι ακόμα στην αλάνα, ευτυχώς που ξέχασα να μεγαλώσω, μη με μαζεύεις απ' το δρόμο ακόμη μάνα*). **6.** επιδιώκω, προσπαθώ να πετύχω κάτι: «πρόσεχέ τον, γιατί από ώρα γυρεύει καβγά || με τον τρόπο που συμπεριφέρεσαι, είναι σαν να γυρεύεις να βάλεις προβλήματα στο κεφάλι σου». **7.** ζητιανεύω: «πρέπει ν' αρχίσεις κι εσύ να δουλεύεις, γιατί μέχρι πότε θα γυρεύεις απ' τον έναν κι απ' τον άλλον». **8.** δανειζομαι: «πρέπει να κάνει η γυναίκα του μια εγχείρηση και γυρεύει λεφτά απ' όλους τους γνωστούς του». (Λαϊκό τραγούδι: *αχ, τι να κάνω η κακομοίρα με τον άντρα που επήρα, δε δουλεύει δε δουλεύει κι όλο δανεικά γυρεύει*). (Ακολουθούν 34 φρ.)·

- ακόμη το βρακί του δεν μπορεί να δέσει, παντρειά μου γυρεύει, βλ. λ. [βρακί](#)·
- άνθρωπος ακάλεστος σε γάμο τι γυρεύει; βλ. λ. [ακάλεστος](#)·
- ανύπαντρος συμπέθερος για λόγου του γυρεύει, βλ. λ. [ανύπαντρος](#)·
- αφορμή γύρευε κι αφορμή βρήκε, βλ. λ. [αφορμή](#)·
- Γιάννη γύρευε και Νικολό καρτέρει, βλ. λ. [Γιάννης](#)·
- γυρεύει και ρέστα ή γυρεύει και τα ρέστα ή γυρεύει και ρέστα από πάνω ή γυρεύει και τα ρέστα από πάνω, βλ. λ. [ρέστα](#)·
- γυρεύει με το βελόνι ν' ανοίξει πηγάδι, βλ. λ. [πηγάδι](#)·
- γυρεύει το λόγο κι από πάνω, βλ. λ. λόγος·
- γυρεύω αφορμή, βλ. λ. [αφορμή](#)·
- γυρεύω βελόνες στ' άχυρα, βλ. λ. [βελόνα](#)·
- γυρεύω με το κερί, βλ. λ. [κερί](#)·
- γυρεύω το δικαίωμα ή γυρεύω δικαιώματα, βλ. λ. [δικαίωμα](#)·
- γυρεύω τον μπελά μου, βλ. λ. [μπελάς](#)·
- γυρεύω τον ουρανό με τ' άστρα, βλ. λ. [ουρανός](#)·
- γυρεύω ψύλλο στ' άχυρα ή γυρεύω ψύλλους στ' άχυρα, βλ. λ. [ψύλλος](#)·
- δέστε πράμα που σαλεύει και το μουστερή γυρεύει! βλ. λ. πρά(γ)μα·
- κάτσε γύρευε! βλ. λ. [κάθομαι](#)·
- ο ζευγάς γυρεύει βροχή, ο σταμνάς γυρεύει ξηρασία, δηλώνει πως πολλοί άνθρωποι έχουν αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα: «ο καθένας επιδιώκει ανάλογα με τη δουλειά του, κι έτσι, ο ζευγάς γυρεύει

βροχή, ο σταμνάς γυρεύει ξηρασία»·

- όποιος αφήνει το έργο του κι άλλες δουλειές γυρεύει, ο διάβολος στον κώλο του φασούλια μαγειρεύει, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- όποιος γυρεύει τα πολλά, χάνει και τα λίγα, βλ. λ. [όποιος](#)·

- όποιος κερδίζει στη στεριά και θάλασσα γυρεύει, ο διάβολος του κώλου του κουκιά του μαγειρεύει, βλ. λ. θάλασσα·

- πάει γυρεύοντας, βλ. φρ. το πάει γυρεύοντας·

- παλιό γιατρό και γέρο καπετάνιο να γυρεύεις, για τις δουλειές σου να επιλέγεις ανθρώπους που έχουν τα κατάλληλα προσόντα: «αν θέλεις να γίνεται μ' επιτυχία η δουλειά σου, παλιό γιατρό και γέρο καπετάνιο να γυρεύεις»·

- στον ουρανό το(ν) γύρευα και στη γη το(ν) βρήκα! βλ. λ. [ουρανός](#)·

- στραβός βελόνα γύρευε μέσα στον αχυρώνα, βλ. λ. [βελόνα](#)·

- τι γυρεύει η αλεπού στο παζάρι; βλ. λ. [αλεπού](#)·

- τι γυρεύεις ξεβράκωτος στ' αγγούρια! βλ. λ. [αγγούρι](#)·

- τι γυρεύεις ξυπόλυτος στ' αγκάθια! βλ. λ. [αγκάθι](#)·

- τι τα θες τι τα γυρεύεις, βλ. λ. [θέλω](#)·

- το πάει γυρεύοντας, με τις ενέργειες ή τη συμπεριφορά του είναι σαν να επιδιώκει να πάθει κάτι κακό: «με τις βλακείες που λέει για μένα το πάει γυρεύοντας να φάει ξύλο || με τα ξενύχτια και τα μεθύσια του το πάει γυρεύοντας να χωρίσει με τη γυναίκα του». Πολλές φορές, άλλοτε προτάσσεται και άλλοτε ακολουθεί της φρ. το μου φαίνεται·

- τον μπελά σου γυρεύεις! βλ. λ. [μπελάς](#)·

- τρέχα γύρευε! βλ. λ. [τρέχω](#)·

- ψωμί δεν έχουμε να φάμε, ραπανάκια για την όρεξη γυρεύουμε, βλ. λ. [ψωμί](#)·

- ψωμί τυρί δεν είχαμε, χοντρή ψωλή γυρεύαμε, βλ. λ. [ψωλή](#)·